

Znanstveni skup *Rijeka je život grada, Dani sv. Vida*, Rijeka, 2006.

Svakoga lipnja, počevši od 1993. god., u okviru proslave Dani sv. Vida, zaštitnika grada Rijeke, održava se niz manifestacija, među ostalim, i znanstveni skup posvećen Rijeci. Ta se praksa njeguje i dalje te je tako i 2006. godine, pod pokroviteljstvom Grada Rijeke, održan četrnaesti po redu znanstveni skup tematskoga naziva *Rijeka je život grada*. Organizator skupa je mr. sc. Darinko Munić, upravitelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci.

Rezultate svojih istraživanja i ovoga su puta izložili eminentni riječki znanstvenici te gosti iz Zagreba, Ljubljane i Pirana, koji su dali svoj prilog otkrivanju bogate i raznolike riječke prošlosti.

Tom je prigodom izašao i sveščić, na osamnaest stranica, sa sažetcima priopćenja desetero sudionika ovogodišnjega skupa. Skup je otvorio akademik Lujo Margetić priopćenjem koje nosi naslov *Habsburgovci prema Europi, Hrvatskoj i Rijeci*. Prikazao je djelovanje jedne od najznačajnijih vladarskih dinastija u Europi uopće, ocijenivši njezin način vladanja negativnim. Habsburgovci su od XV. st. bili i feudalni gospodari grada Rijeke, a u idućemu su, XVI. stoljeću, zagospodarili čitavim našim prostorom, stoga se L. Margetić i na to osvrnuo, pokazavši kako se njihov vladajući obrazac i ovdje na jednaki način odrazio. Znanstveni interes riječkoga sveučilišnog profesora dr. sc. Irvina Lukežića, u izlaganju naslovljenu *Domorodnim stopama riječkoga Fausta*, zaustavio se na odjecima Bachova apsolutizma na riječkome području u XIX. stoljeću, inače prožetome svekolikim radikalnim promjenama, u prvome redu političkima, zatim društvenima te kulturnima. Značajna pojava u navedenu razdoblju predstavnik je riječke hrvatske inteligencije Faustin Suppé. Ovaj riječki odvjetnik, kojega autor predstavlja na temelju pronađenih arhivskih izvora i korespondencije, bio je jedan od osnivača i predsjednik *Narodne čitaonice riečke*, zagovaratelj hrvatstva grada, a prijateljevao je s najviđenijim pojavama hrvatskoga političkog života Rijeke i podupirateljima hrvatskih interesa u Rijeci. Dr. sc. Bosiljka Janjatić priopćenjem *Prilog za biografiju dr. Viktora Ružića* po prvi put u historiografiji uopće utvrđuje biografske podatke o životu i djelu ovoga znamenitoga Sušačanina, te tako čini prvi korak u stvaranju njegove znanstveno utemeljene biografije, usredotočivši ponajviše svoju pozornost na razdoblje njegova banovanja, od 1936. do 1938. godine. Mr. sc. Darinko Munić u izlaganju naslovljenu *Riječka talijanska historiografija (1920.-1943., II. dio)* upoznao nas je s burnim političkim zbivanjima u obrađenoj razdoblju. Političke prilike usko su povezane i s historiografskim uradcima talijanskih povjesničara u Rijeci, koji svojim "povijesnim otkrićima" podupiru talijanska politička nastojanja. Kapitulacijom Kraljevine Italije 1943. god. na neko je vrijeme utihnulo i istraživanje talijanske povijesti riječkoga područja. Sanja Dukić, prof., priopćenjem se naslovljenim "*Židovsko pitanje*" u dnevnom tisku *kvarnerske pokrajne uoči objavljivanja "Odredaba o zaštiti rase" 1938. godine* pozabavila pitanjem antisemitske kampanje provedene u tisku fašističkih obilježja u Kraljevini Italiji, u veoma značajnoj 1938. godini, kada su na

snagu stupili antižidovski zakoni. Obradila je napise iz tada jedinoga dnevnika na riječkome području, imenom *La Vedetta d' Italia*, poprativši ih osobnim zaključcima o njihovim odjecima na spomenutom području. Akademik Petar Strčić, u priopćenju *Zašto problemi oko povijesti NDH?*, osvrnuo se na šest desetljeća prisutno pitanje o tome što je to zapravo bila NDH. Odgovore na postavljeno pitanje promatrao je iz perspektive nekoliko relevantnih strana, progovarajući i o različitim percepcijama spomenute državne tvorevine, s polustoljetnim povijesnim odmakom. Mr. sc. Danijela Juričić Čargo u priopćenju pod naslovom *Arhivsko gradivo za povijest Rijeke u nekim starijim upravnim fondovima Arhiva Republike Slovenije* govorila je o arhivskome gradivu nastalome u vremenskome rasponu od prve polovine XVI. st. pa do 1814. godine, koje se odnosi na Rijeku, s posebnim osvrtom na značajne fondove navedena vremenskoga razdoblja, mahom na njemačkome jeziku i pismu gotici. Mr. sc. Nadja Terčon u izlaganju naslovljenu "*Riječko gradivo*" u Pomorskom muzeju "*Sergej Mašera*" Piran objašnjava kako je spomenuta građa svjedok povezanosti dvaju naroda, hrvatskoga i slovenskoga, i to na pomorskome, povijesnome, geografskome, etničkome i dr. području. Pojašnjava i nastanak samoga gradiva te put njegova dolaska u piranski muzej, uglavnom s riječkoga područja. Branko Benčić, dipl. knjižničar, u izlaganju pod naslovom *Rara iz knjižnice Teologije u Rijeci: iz daljnje i bliže prošlosti – za budućnost*, upoznao nas je s prikupljanjem golema opusa od oko 100 000 svezaka knjiga na Teološkome fakultetu u Rijeci, gdje djeluje kao knjižničar. Fakultetska knjižnica ima, između ostaloga, i 2 000 svezaka starih knjiga, nepopisanu arhivsku građu te albume starih fotografija. Posebnu pozornost pri izlaganju autor je pridao građi sačuvanoj u malome broju primjeraka, tzv. rari ili rijetkoj građi, od kojih najstariji naslov datira iz XVI. stoljeća. Književnik Giacomo Scotti, u priopćenju *Hrvatska i Slovenija: izdavaštvo za talijansku manjinu*, govorio je o nakladničkim poduhvatima talijanske zajednice na području Hrvatske i Slovenije, te, u mnogo manjem broju, na ostalim područjima bivše Jugoslavije. U razdoblju od 1950. god. do danas tiskano je preko 300 književnih djela, te 200 djela različite kulturne tematike, na talijanskome jeziku. Također, govorio je i o nekoliko izdavačkih središta koja su tiskala ove publikacije.

Na posljednje dvije stranice sveščića čitatelji se imaju priliku upoznati ili podsjetiti na do sada održane znanstvene skupove *Na danima svetoga Vida*, kao i na do sada objavljene zbornike *Sveti Vid* (ukupno je objavljeno deset svezaka Zbornika s integralnim ili dopunjenim priopćenjima).

Uz tradicionalnu povijesnu tematiku koja svake godine predstavlja okosnicu izlaganja, ove godine bila je prisutna i revalorizacija pojedinih istina iz prošlosti. Također, upozoreno je i na bogatstvo građe koja tek čeka istraživače. Tako je ponovno, na radost znanstvene, ali i šire čitateljske publike, dan značajan prilog našem znanju o povijesti Rijeke i njezine okolice.

Maja POLIĆ, prof.